

יוסי רוזן בלע איטריה - וזה לא מפריע לו

בדיוק לפני שנה רכשה משאב, שבבעלות כור וכלל, 24% ממניות חברת גולד בונד תמורת 29 מיליון שקלים. אתמול הציגה החברה הפסד של 20 מיליון שקלים שאיפס את הונה העצמי. בכור ובכלל מסרבים להסביר את פישרה של ההשקעה המוזרה

מאת גיא רולניק

הרלוונטיות לכל פעולה מהותית של גולד בונד.

ואם אכן היא הופתעה - מדוע היא לא תובעת את בעלי השליטה שמכרו לה את המניות. כל 29 מיליון השקלים ששילמה משאב זרמו ישירות לכיסם של שלמצר, פוגל ורני סיימון - בעלי השליטה בחברה.

בתביעה קנטרנית.

את התביעה הבאה שהוגשה נגד גולד בונד כבר לא פטרה החברה בביטוי "קנטר ני"; רשות הנמלים - שהיא גורם מפתח בכל הפעילות של גולד בונד הגישה תביעה לפינוי וסילוק גולד בונד ממקרקעין בשטח של 38.5 דונם המוחזקים על ידי החברה באשדוד - והמהווים לא פחות מאשר 40% מכלל השטח של החברה - ממנו באים עיקר הכנסותיה.

כמה ימים לאחר מכן הצטרף המכס לרשות הנמלים והודיע לחברה כי הוא לא יחדש לה את רשיון המסוף שלה לגבי אותו שטח. חודש לאחר מכן הגישה רשות הנמלים תביעה של 2.9 מיליון שקלים לתשלום לרוב בגין החזקה ושימוש באותו שטח עם פיצוי בגין אי שימוש בקרונות רכבת על פי ההסכם בין הצדדים.

בתוך כל ההמולה הזאת - שמאיימת על מרכז הפעילות העיקרי של החברה - התפנתה החברה לתפור עסקת בעלי עניין במסגרתה נמכרת כל חברת ת.מ.ן המפורסמת לידיו הפרטיות של שלמה שמלצר תמורת 400 אלף דולרים.

מסתבר שעל שולחנה של מועצת המנהלים של החברה הונחה הצעה של גורם עסקי נוסף שלא נפלה בטיבה מזאת של

אלמלא היו עדויות לאינטרסים נוספים סמויים של הקונצרנים כור וכלל - אזי הרי כישה של 25% ממניות חברת גולד בונד לפני שנה היתה עשויה להירשם ככישלון המהיר ביותר שלהם אי פעם: ב-25 במארס '96 הם שילמו 29 מיליון שקלים עבור 24% ממניותיה של חברה רווחית עם תוכניות גדולות, ב-25 במארס '97 התברר להם שהחברה מסובכת בהפסדי עתק ובתביעות שאיפסו את הונה העצמי.

בהיסטוריה הארוכה של כור וכלל כבר עשו שני הקונצרנים לא מעט השקעות כושלות - מה שטבעי לנוכח הפיזור הרב של עסקיהם. אלא שהמקרה של גולד בונד הוא חריג; גם בגלל המחיר המופקע שהם שילמו, גם בגלל ההרעה הדרמטית בכל מגזרי הפעילות של החברה, ובעיקר משום ששנה לאחר שהם נכנסו לתוך החברה היא חיסלה חלק ניכר מעסקיה וויתרה על כל תוכניות ההתרחבות שלה.

אתמול פירסמה גולד בונד את הדוחות הכספיים שלה ל-96 עם הפסד של 19.8 מיליון שקלים, מזה 12.3 מיליון שקל ברבעון הרביעי. לחברה היו עד לפני חודש שתי פעילויות עיקריות: הפעלת מסופי מטענים ומחסני ערובה באשדוד ובחיפה וייצור ושיווק מחברות תחת השם המפורסם ת.מ.ן.

ההפסד הכבד הוסבר על ידי מנהלי החברה, שלמה שמלצר ושלומי פוגל, ב-5 גורמים: 1. הפסד של 5.9 מיליון שקלים כתוצאה מהחלטה לסגור את המסוף בחיפה. 2. הפסד של 7.3 מיליון שקלים כתוצאה מהפסקת הפעילות התעשייתית. 3. הפסד של 1.5 מיליון שקלים כתוצאה מהפרשות שונות בגין מסוף הרכבת. 4. הפיכת רשות בגין רדישת לקוחות, שחלקן מתייחס לתקופות קודמות כהיקף של 2.3 מיליון שקלים. הפסד תפעולי ומימון, השייכים לשנה השוטפת של 2.8 מיליון שקלים.

הסברים רבים יש לשלמצר ופוגל - אך לא כולם מניחים את הדעת. כך למשל לא ברור מדוע החליטה החברה רק חצי שנה לאחר שסיימה את תקופת ההרצה במסוף

הפסדי העתק של החברה והמחיר המופקע ששולם במזומן לבעליה מחזקים את ההערכה לפיה כל מטרת העסקה היתה לשלם לשלמצר ופוגל כדי שלא ינסו לייבא מלט ולהתחרות במונופול המלט נשר של משאב

החדש שלה בעורף נמל חיפה לסגור אותו לאחר שביצעה בו השקעות במיליוני שקלים.

וזאת רק ההתחלה: במהלך השנה האחרונה הוגשו נגד החברה לא פחות מ-4 תביעות של גורמים פרטיים ורשויות ממשלתיות. הראשון שהגיש תביעה בסך 2.9 מיליון שקלים היה גורם עסקי בענף המחברות, שטען כי ת.מ.ן נישלה אותו מדכותו להשתתף ברווחים בגין מכירת מחברי רות מסוג מסוים. החברה סבורה שמדובר

האם משאב לא ידעה איזו חברה היא קונה כאן? האם לא הבינה את מצבה העסקי של החברה? האם לא הכירה את היחסים של גולד בונד עם רשות הנמלים והמכס - הרשויות הרלוונטיות לכל פעולה מהותית של גולד בונד

בכור ובכלל מסרבים בחודשים האחרונים להתייחס לרכישה של משאב. מנכ"ל כלל הפורש, דוד וינשל, הסכים לומר לפני כמה חודשים שהוא התנגד לעסקה, אך לא היה מעורב בה. יוסי רוזן, מנכ"ל משאב, לא מעוניין להרחיב את הדיבור על הרכישה המוזרה הזאת.

מאחר שמדובר בשני קונצרנים רציניים - ומאחר שעד היום הם לא דרשו כל פיצוי משמלצר ופוגל - לא נותר אלא להסיק שההשקעה בגולד בונד לא איכזבה אותם במיוחד - משום שהם מעולם לא ציפו ממנו לגדולות ונצורות.

הפסדי העתק של החברה והמחיר המופקע ששולם במזומן לבעליה מחזקים את ההערכה שפורסמה ב"הארץ" לפני יותר משנה לפיה כל עסקת גולד בונד מסתתרת היתה לשלם לשלמצר ופוגל כדי שהם לא ינסו לייבא מלט ולהתחרות במונופול המלט נשר של משאב.

במסגרת העסקה בין משאב לבין שלמצר ופוגל נקבע כי לכור ולכלל יש זכות וטו על שורה של החלטות שונות של החברה ביניהן כניסה לתחומי פעילות חדשים, השקעות של מיליון דולר וגיוס הון. לא מן הנמנע כי בין משאב לבעלי השליטה בגולד בונד יש גם הסכמות שאלה האחרונים לא יבצעו השקעות חדשות גדולות גם באמצעות חברות אחרות שבבעלותן.

אחת ההשקעות ממנה חששה משאב היא הקמה של מסוף לייבוא מלט; גורמים ברשות הנמלים אישרו ל"הארץ" לפני כשבנה כי לבעלי השליטה בקבוצת גולד בונד היו תוכניות להיכנס לתחום יבוא המלט והם פנו לרשות הנמלים בעניין. נכון להיום לא ידוע על כל התקדמות בנושא - כנראה ששלמצר ופוגל החליטו לוותר על הרעיון.

בדירקטוריון של גולד בונד יושבים היום מטעם משאב מנכ"ל נשר, יצחק רודי והסמנכ"ל, יחזקאל פרין - אולי הם משגיחים מקרוב שמלצר ופוגל שלא יממשו את תוכניתם להיכנס לתחום המלט.

אם שמלצר ופוגל אכן יכלו להרים פרויקט כמו יבוא מלט, אזי תשלום של 30 מיליון שקלים כדי "לשכנע" אותם שמוטב לוותר על הרעיון נראה לא גבוה במיוחד, וזאת לנוכח העובדה שמונופול המלט נשר מייצר לכור וכלל רווחים ורמי ניהול ישירים ועקיפים בהיקף של כ-150 מיליון שקלים מדי שנה.

ואם אכן היא הופתעה - מדוע היא לא תובעת את בעלי השליטה שמכרו לה את המניות. כל 29 מיליון השקלים ששילמה משאב זרמו ישירות לכיסם של שלמצר, פוגל ורני סיימון - בעלי השליטה בחברה

שלמצר - אולם ועדת הביקורת של החברה בה ישבו הדירקטורים, שייקה רליות, משה ניסים ואלקנה כספי, החליטה שמוטב למכור את החברה לשלמצר.

בין הנימוקים שהוזכרו על ידי חברי ועדת הביקורת להעריף ביצוע עסקה של בעל עניין על פני עסקה עם צד נייטרלי מופיעים גם אלמנטים הומניטריים: בהחלטתה נאמר שיש לתת "עדיפות לרכישת המפעל כפי שהוא וכעסק חי, על עובדיו והיא מתחשבת ברגישות המיוחדת מבחינה חברתית וכלכלית שיש בסגירת המפעל". אם לא היה מדובר בגולד בונד - כל הפרשיות הללו היו נראות כסיפורה של חברה בורסאית קטנה נוספת - שהדי ראינו כבר בבורסה הפסדים כבדים מזה, הסתכסכות חמורות מאלה והידרדרות כלכלית מהירה יותר.

אלא שבמקרה דגן מדובר בחברה ש-25% ממניותיה נמכרו לפני שנה לחברת משאב - אחת החברות הגדולות במשק, שנשלטת על ידי שני הקונצרנים הגדולים בארץ - כור וכלל. מדובר בקונצרנים שלא רק שהם מצוידים במיטב המומחים והכלכלנים - אלא ששניהם מעורים היטב בעסקים של גולד בונד.

השאלה הראשונה הנשאלת היא האם משאב לא ידעה איזה חברה היא קונה כאן? האם לא הבינה את מצבה העסקי של החברה? האם לא הכירה את היחסים של גולד בונד עם רשות הנמלים והמכס - הרשויות